

1877-05-21

AFSENDER

J. C. Jacobsen

MODTAGER

Laura Jacobsen

FAKTA

Type:
Letter

Sprog:
Dansk

Afsendersted:
Marseille

Modtagersted:
København

Arkivplacering:
FA 2-021-00058; F7

Keywords:
Travel letter, travel letters

SUMMARY

Travel letter from France with mention of a trip to Fontainebleau, a visit to Gloxin in Lyon and a revisit to Blois and its importance for J. C. Jacobsen's plans with respect to the organization of Frederiksborg Castle. The letter ends with further plans for the trip, among other things to go to Trieste, Bologna and Ravenna.

TRANSSKRIFTION

Marseille. Grand Hotel de Marseilles
Mandag Aften d 21 Mai 77

Kjære Laura!

Skjøndt jeg har kjørt paa Jernbane sidste Nat og fremdeles hele Dagen, er det dog endnu, Kl. 9½, for tidligt at gaae til Sengs og jeg vil derfor bruge en Aftentime til at fortsætte mine Reise Erindringer før de udvidskes. Men hvor var det jeg slap ? Det var nok i Paris i Mandags Morges d 14 ? Jeg synes at jeg har fortalt at jeg var i Grand Opera med mine danske Venner og saa Faust med Mdles. Caraalho som Margrethe, men som ikke mere var tilfredsstillende, og at jeg var i Fontainebleau, som vi nød i det skjønneste Veir.- Om Mandagen spiste Johannes, Glosimodt og Lange Müller hos mig ved Table d'Hote hvor jeg tog Afsked med Professor Munch og hans Kone og med Jernstøber Heegaard og hans Frue, som er meget livlig og sagde at hun var i Familie med Otilie, men hvorledes kan jeg som sædvanlig ikke huske. Johannes, L. Müller og jeg flanererede derefter paa Boulevarden og i Champs Elysées indtil Kl. 10, da jeg maatte tage Afsked med dem for at pakke mine Reisesager til Afreisen næste Morgen. Den elskværdige Johannes kom dog atter om Morgenens paa Stationen for at tage endelig Afsked fra mig men jeg følte derefter i de første Dage Savnet af de kjære Venners Selskab saameget stærkere. Det er lidt uheldigt at begynde en Reise med et Ophold i Paris, det patentserede Livs By, thi derefter synes Alt, især de mindre Byer med deres Smaakjøbstadsliv flaut og kjedeligt.

Slottet i Blois fornøiede det mig meget at gjensee og jeg saa Adskilligt som har Interesse med Hensyn til mine Frederiksborg Projecter. I Orleans og Bourges interesserede det mig vel ogsaa at see de gamle Kirker, m. m. men jeg er ikke mere saa fortrolig med Architecturens historiske Udvikling som tidligere, saa at jeg ikke

kan betragte slige Gjenstande med det kyndige Øie, som først giver dem en sand Betydning. Det samme gjælder, om end i mindre Grad, om Malerier, men jeg tænker jeg skal opfriske min Kundskab i Kunsthistorie naar jeg kommer til Florenz, skjøndt jeg har en Fornemmelse af at jeg er ude over "Lehr- und Wanderjahre" d.v.s. i denne Retning, thi jeg troer og haaber at jeg til min sidste Stund ikke skal tabe Lysten og Evnen til at lære. Men nu concentreres min Tilbøjelighed i den Henseende mere og mere til det, der vedkommende mit egentlige Kald, som Brygger, Bygmester, og Statsborger.- I Lyon opsøgte jeg strax Gloxins, som modtog mig med den største Hjertelighed og vare utrættelige i at vise mig Opmærksomhed. Da jeg kom ind i Byen saae jeg at man var ivrigt beskjæftiget med at pynte Gader og Huse med Flag, Guirlander etc. og erfarede snart, at der skulde være en festlig Sammenkomst af Sang og Musikforeninger fra en Mængde Byer i Frankrig og Schweitz.- Festen begyndte Løvedag Aften med en colossal "Retraite", d.v.s en Tappenstreg, med Fakler, som drog gjennem de illuminerede Gader, blandt hvilke Rue de Lyon, hvor mit Hotel laae, men uheldigviis havde jeg ikke faaet Vindue ud til Hovedgaden; dog lykkedes det mig at faae et Extra Værelse med Vindue til denne Gade, hvor jeg kunde indbyde Gloxin's

til at komme og se dette smukke Optog, som fik den største Interesse ved den umaadelige, livligt bevægede, Menneskemasse som opfyldte hver Tomme af Gaden og Pladserne saalangt man kunde øine.- Da der næste Middag skulde være et endnu langt større Optog gjennem samme Gade af de talrige over 100 Foreninger for instrumental Musik (blæsende Instrumenter) med deres luxuriøse Bannere, indbød jeg Gloxin's (inclusive hans Broder og Børnene) til at spise Frokost hos mig i Hotellet og jeg leiede dertil Salonen paa 1ste Sal midt i Hotellet, fra hvis Altan vi efter Frokosten saae hele Toget defilere forbi os. Veiret var uheldigviis ikke heldigt; af og til faldt der Regn og det var da morsomt at hele Gaden fra Ende til anden saa at sige brolagt med Parapluier. Vi overværede derefter i endnu slettere Veir Uddelingen af Præmier til de musikalske Foreninger som havde udmærket sig, hvilket fandt sted paa Pladsen Belsaar (hvor jeg fik Leilighed til at see den bekjendte General Bourbaki) derefter kjørte jeg hjem til Gloxin's og spiste til Middag hos dem, tog derpaa Afsked med den elskværdige Mlle Sophie, den vakre lille Roger og den søde, livlige Gabrielle, hvorimod Gloxin's fulgte mig til Hotellet

og dér sagde mig Farvel, med Hilsener til dig, Carl og Ottilie.- Jeg havde bestilt Sove Coupé paa Jernbanen som jeg ogsaa fik og hvilede derfor godt, men Sønnen var ikke synderlig rolig.- Da jeg kom hertil imorges, erfarede jeg at man i Marseille er mere nøieregnende med at lukke Alt om Søndagen end i Paris, vel ikke fordi man er mere "hellig", men fordi man ikke er saa arbeidsom og gjerne vil holde Ferie. Som Følge heraf kunde jeg ikke idag see hverken

[på langs]

Her er endnu ikke kommen Brev fra Hjemmet. Derimod modtog imorges Brev fra Assessor Petersen fra Florenz, hvorfra han dog allerede er bortreist. Jeg svarede alligevel, da mit Brev maaske bliver sendt efter ham fra hans Logis i Florenz

Veltens Bryggeri eller nogen af de andre Fabriker, hvori der er nye Iismaskiner, i Virksomhed og jeg maa derfor blive her endnu i Morgen.- Jeg har derfor benyttet Dagen til at gennemvandre Byen paa langs og tværs fra Chateau d'Eau med zoologisk Have til Joliette og alle Dokkerne hvor jeg saa Havnebanen netop saaledes som jeg har forstaaet at den skulde være paa Gl Holm. Da jeg havde travet omkring til Kl 4, var jeg dog træt og echauffé og hvilede mig derfor timestid paa en Sopha, hvorpaa jeg tog en Vogn som kjørte mig gennem Prado og Chemin de Ceinture til "Roubion" med den deilige Udsigt over Middelhavet, hvor jeg spiste til Middag, blandt andet smaae Skaldyr fra Havet (som ikke smagte ilde, naar de bleve godt pebrede). Derpaa kjørte jeg tilbage til Byen og var en Timestid i Casinó, en brillant stor Café med Tilskuerpladser, med Musik, Sang og dramatiske og acrobatiske Forestillinger, som ikke vare synderligt morsomme, men det hele var meget anstændigt. Nu er Kl 11 og jeg vil søge Hvile.

Tirsdag Eftermiddag.

Idag har jeg færdedes i Forretninger, men naar jeg har spist til Middag, gaar eller kjører jeg op til Notre Dame de la Garde for at see Solen gaa ned. Imorgen tidlig tager jeg til Nizza og kommer saaledes 1 Dag senere til Genua og Florenz end jeg forleden angav. Jeg antager at blive i Florenz med Excursioner til d 3 Juni inclusive at gaae d 4de til Bologna og Ravenna (eller maaske til Mantua) at komme til Venedig d 8de, blive dér til d 11te eller 12te, i Triest 13de og 14de til Wien d 15de; i Wien 16-17-18 til München d 19de; i

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARISBERGFONDET

München 20-22 til Hamborg d. 24 Aften og i Kbhvn d 25
Formiddag

[på langs]

At jeg befinder mig vel, er det overflødig at sige. Gid I Alle
derhjemme maa have det ligesaagodt! Hils alle Venner og
Bekjendte fra Din

Jacobsen (Her er endnu ikke kommen Breve fra Hjemmet.)

1877 C.M. Marseille. Grand Hôtel de Marseille
Mandag Aften p. 21 Maas 77.

Kjære Laura!

Kjæmt jeg fandt kjæmt paa Jacobsons sidste Nat og første
fulde Dagen, at det dog endnu, til 9/2, var lidt at gøre
høi Penge og jeg med drøst brugte en Affektive her at
fastfætte min Lise. Grundtænkt for de indvirkninger, som
gæves var det jeg sagde? Det var udtal i Paris, ^{Marsdag} ~~Lørdag~~
Marsdag p. 14/2. Jeg tjener dog at jeg selv forstod at jeg var
i Grand Opéra med min datter, Madame og paa Faab, ^{Marsdag}
med Mlle Caralho paa Marsdag, men som det var, med
Liefordstællende og at jeg var i Fontainebleau, som vi nåede i
det kjæmte Skid. Om Mandagen spiste Johannes, Gledemid
og Konge Skilledet for mig med Table d'Hotel, som jeg dog Affekt
med Professor Munch og paa Tæn og med Jacobsones Høje og
paa Tæn, som at meget lidt leg og sagde at hun var i Sankt
med Othello, men forstod den jeg selv sad med det første.
Johannes, L. Skilled og jeg flammende. Dræbt paa Bealesand
og i Champs Elysees midt til 10, da jeg var alle toge Affekt
med dem for at paa min Lise, sagde til Cafare, udtal
Marsdag. Om eftermiddagen Johannes kom dog alle var, om
Marsdag paa Thibaut for at tage endelig Affekt for mig
men jeg fælte drøst i de første dage. Paa det af de første
Mentent Indtækt paa Marsdag. Det er lidt indvirkning at
begynde en Lise med et Affekt i Paris, det paa det første
Lent Leg, til dræbt fjern Alt, iført de uindom leg og
med stort Paaaljøstent Lent flaut og kjædeligt.

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

Plattet: Blaci fornænter det mig dog meget at gjenfå
og jeg saa Adskilligt som saa Læsestof og frugt og
min Frederiksborg Proviser. I Orleans og Rouen
indtraffede det mig vel ogsaa at see de gamle Læder, en
men jeg se de mere som kunstværk med Christoffers
Billeder som Læder, som at jeg de kan læse nogle
med det Lybende Brev, som først gik dem en
der saamodigt, men med i minde Gode, som
men jeg tænkte at jeg skal og sætte min
naar jeg kommer til Paris, kjædet jeg saa en
af at jeg se det med "Læse og med
denne Læse, som jeg læste og læste at jeg det
med de skal have Læse og Læse det at læse. Men
indtraffede min Læsestoffet; den første
det det, der indtraffede med egenlige
og Rouen. — I Lyon besøgte jeg
med mig og den første Læsestoffet og
at mig mig Opmærksomhed. Da jeg
at man var ind i Læsestoffet
og, Givende det og Læsestoffet, at
faktisk Læsestoffet af Læse og
Læse i Frankrig og Schweiz. —
med en Læsestoffet "Læse", de
dog gjenne de Læsestoffet Gode,
saa mit Læsestoffet, men indtraffede
at det Læsestoffet, dog Læsestoffet
med Læsestoffet de Læsestoffet
Læsestoffet

